

MME NTIÑ-NNIM IKỌ ISAIAH KE ABAÑA CHRIST YE NTE MMỌ EKEWỌRỌDE ESU

Isaiah 7:14; 9:1-7; 11:1-5; 42:1-4; 53:1-12

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 364

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Koro Eyen amanade ọnọ nnyin, enọ nnyin eyen-eren: ubọñ onyũ odoro enye ke afara; enyũ esio enye enyiñ, Utibe, Ọnọ-item, Ọkpọsọñ Abasi, Nsinsi Ete, Ọbọñ Emem” (Isaiah 9:6).

I. Utibe Emanas Christ

1. Abasi ama ọñwọñ erifak ọnọ edidem Ahaz; ema enọ idiọñ ntiñ-nnim ikọ erifak kpukpru uduot owo, Isaiah 7:1-14; 52:10
2. Jesus amana oto eyenọwọñ ańwan, man idiọñ oro osu, Matthew 1:18-25

II. Eñwọñ Ndinọ Akwa Uńwana

1. Mbon Zebulon ye Naphtali eyekut akwa Uńwana, Isaiah 9:1-5; Matthew 4:12-16; Luke 2:32
2. Jesus edi Uńwana ererimbot, John 1:4-10; 8:12

III. Utom Ye Mme Ukut Christ

1. Enye ekenyene ifure-ifure ido ye mfọn-ido ke utom esie, Isaiah 42:1-4; Matthew 12:15-21; John 12:37-41
2. Isaiah anam ndutuhọ Christ otim ańwana, Isaiah 53:1-12; Utom Mme Apostle 8:32-35; 1 Peter 2:23, 24

IV. Ọbọñ Emi Edidide

1. Ubọñ onyũ odoro Enye ke afara, Isaiah 9:6, 7; 11:1-5; Eriyarare 19:11-21; 20:1-5

SE EKPEPDE EBAÑA

Idiọñ

Mme ntiñ-nnim ikọ Isaiah ke abaña Christ ewak; mmọ ebaña emana Esie, utom, mme ndutuhọ, mkpa, ye ukara ke tọsin isua. Ini kiet, ke ini emi Ahaz, edidem Judah ọkọyọhọde ye ndik, ke nta emi Syria ye Israel ekedianade ọtọ kiet ndińwana ye ufọk David, Abasi ama ọdọñ Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ, owo Esie akanam enye otim ọfiok ete ke Judah eyenyene andifak. Abasi ama ọdọhọ Ahaz ete ebeñe “idiọñ Jehovah Abasi fo; beñe enye ke utuñ, mme ke ata enyọñ,” edi Ahaz ke ndiwut ima ye uteñe Abasi, ikeduakke ndibeñe. Abasi ndien ama anam ańwana ufọk David: “Mmọdo Ọbọñ ke idem Esie ọnọde mbufo idiọñ: sese eyenọwọñ ańwan oyomo, onyũ aman eyen eren, onyũ osio enye enyiñ IMMANUEL” (Isaiah 7:14). Emi ekedi utibe-ńkpọ emi akanade nte ada itie, emi edidide idiọñ erifak Judah.

Edisana Emanas

Ama ebe ńkpọ nte isua 700 mbemiso idiọñ oro ọwọrọ osu, edi usen kiet ke ekeyarade efiok ete ke eyenọwọñ ańwan omoyomo idibi oto Edisana Spirit” (Matthew 1:18). Joseph emi ekedade enye enọ ke ndọ, ama ebeñe idem ndisio Mary ke ndọ, ndien angel ọbiọñọde onyũ ọdọhọ enye ete “Joseph, eyen David, kufehe ndida Mary ńwan fo nnyọñ ufọk: koro idibi oro enye oyomode oto ke Edisana Spirit. Ndien enye eyeman eyen-eren; afo eyenyũ osio Enye enyiñ JESUS, koro edi Enye eyenyaña ikọt Esie osio ke mme idiok-ńkpọ mmọ” (Matthew 1:20, 21).

“Edi ofuri ńkpọ emi ọkọwọrọ man osu nte Jehovah akadade inua prophet ọdọhọ” (Matthew 1:22). Okposuk edi nte utibe emana Christ akanade ańwa-ańwa, etop emi angel ọkọñọde, idiọñ emi anditiñ

ntiñ-nnim ikọ ọkọñwọñode, ye ikọ emi Mbet okosiode etiñ, ediwak mmọ emi ekotde mme ada usuñ emi etienede Christ mfin ekañ uduot Christ ye edisana emana Esie. Mmọ eyeda Enye nte ikpikpu owo. Mme andikpep eyo mfin eneñede eka anyan ke ndifiak ñwet mme ikọ ke ñwed Abasi ke se ekotde Obufa Editim Ñwet emi edade “ñka-iferi” esin ke itie “ñka-iferi emi mifiokke erenowo” ke ntiñ-nnim ikọ Isaiah. Ke itie emi ye ke ediwak itie ñwed efen, mmọ enyene ñkari ifiok emi edade edomo ndisuhode uduot Christ. Edi mme akpanikọ esuk eda ke idaha mmọ ikpuhokede: Jesus edi eyen Abasi; ndien idiọñọ emi ekenode eto Isaiah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ ama ọwọrọ osu, Akwa Andifak ama amana oto ñka-iferi emi mifiokke erenowo.

Akwa Uñwana

Isọñ Zebulun ye isọñ Naphtali ekedi isọñ ekọñ emi ediwak mme Gentile ekebede eduk; mme andiduñ ke mme obio emi ikotimke ifiok ñkpọ nte mbio emi eketode usuk usuk Palestine, edi ekebat mmọ nte mbio mbubiam ye mme anam-idiok. Ekeda idut emi nte isọñ “ekim” “ye isọñ mfut mkpa.” Ke emi “Galilee mme Gentile” ama enyene Enye emi akamanade nte Edidem mme Jew, emi Isaiah okosiode enyiñ, “Utibe, Ọnọ-Item, Ọkpọsọñ Abasi, Nsi nsi Ete, Ọbọñ Emem” (Isaiah 9:6).

Ke otu mmọ emi ekesimehede ke nsọñ-ibuot ye ke edida ekọñ mbiat ñkpọ, ata eti eñwọñọ ama edi: “Ubọñ ye emem ididopke ndikori ke ebekpo David, ye ke itie ubọñ esie, man onim enye, onyuñ ọsọñ owuk enye ke ikpe ye ke edinen ido, ke emi ye ke nsinsi” (Isaiah 9:7). Nso utọ uñwana! Nso utọ akwa idorenyin ikana inọ mmọ emi ekefikde enim! Akwa Uñwana ama ayama ọnọ mmọ. Ke ofuri edidori ikọ mme ewet-ñwed (scribe) ye mme Pharisee emi ekebierede ikpe mkpa enọ Enye ete ke Enye adian idem ye mme idiok owo, Jesus ama ọbọrọ ete, “Ñkedighe ndikot ndinen owo, edi ñkedi ndikot mme idiok owo, nte ekabare esit” (Luke 5:32). Simeon ama etiñ abaña Jesus nte “Uñwana eke ediyararede ñkpọ ọnọ mme Gentile, Onyuñ edi ubọñ Ikọt fo Israel” (Luke 2:32).

Ekim

“Uwem odu Enye ke idem; uwem oro onyuñ edi uñwana owo. Ndien uñwana oro ayama ke ekim; ekim inyuñ ikanke enye” (John 1:4, 5). Akwa Uñwana emi akasihade ke ekim Naphtali ekedi “Uñwana Ererimbot.” Edi ererimbot ikebeñeke idem ndinyime Enye; mmọ ikekemeke ndifiok utọ Obio-ubọñ Esie. “Nnyin ima ikop nte edọhode ke ibet, ete Christ eyesuk odu ke nsinsi: ndien afo anam didie ọdọhọ ete, Enyene ndimen Eyen Owo ke enyọñ?” (John 12:34). “Ke adañemi ndusuk mmọ emi edude ke otu owo oro ekopde mme ikọ emi, mmọ ete, Owo emi edi prophet oro ke akpanikọ. Mmọ efen ete, Emi edi Christ. Edi ndusuk ete, Baba, nte Christ edito ke Galilee? Nte Ñwed Abasi idọhọke ite Christ oto ke oruk David, onyuñ oto ke Bethlehem, Obio iñwañ emi David okodude do?” (John 7:40-42).

Oto ke mme ikọ owo emi, nnyin ikut ite ke mmọ ema efiok ubak ikọ Abasi, Esie ekedi Obio-ubọñ emi edibighide, ndien Enye ekedi “etak eto Jesse,” Edi mmọ ikọfiokke ite ke ana nte enye “ada unan abaña mme idiok ido nnyin” (Isaiah 53:5). Ndusuk ini mmọ ekeyom ndinam enye edidem, edi mmọ ikọdiọñọke ke ini Enye etiñde “onyuñ akpan mmọ ete ekuyarade Imọ” (Matthew 12:16), Okposuk Isaiah ọkọdọhode, “Enye idifiorike, idinyuñ imenekede uyo esiemọ, inyuñ iyakke ekop uyo esie ke efak” (Isaiah 42:2).

“Nte Eyen-eroñ Eka, Ete Ekewot”

Edi akpanikọ, Jesus ekedi Enye emi Isaiah eketiñde ikọ abaña ke ini enye ọdọhode: “Koro eyen amanade ọnọ nnyin, enọ nnyin eyen-eren: ubọñ onyuñ odorọ enye ke afara” Edi mme owo ikọfiokke ite ke eridi Esie ke uduot owo ekedi akpa eridi Esie. Mmọ ikọdiọñọke ite ke akpa eridi Esie edi “nte eyen-eroñ eka ete ekewot” nte “osio isop idiok-ñkpọ” (Isaiah 53:7, 10). Kpa ye oro Isaiah ama asian mmọ abaña ndutuhọ ye mfuhọ Christ, unan ye inia Esie.

Kiet ke otu mme ntọtuñọ ntiñ-nnim ikọ emi Isaiah eketiñde ekedi: “Mmọ enim udi esie ye mme idiok owo, edi enye odu ye owo inyene ke mkpa esie” (Isaiah 53:9). Emi ama ọwọrọ osu ke ini ekekọñde Jesus ke ufọt inọ iba – “onyuñ ebatde enye esin ke otu mme anam-idiok” (Isaiah 53:12): ye ke ini Joseph owo inyene Arimathea, okonimde okpo Jesus ke udi esie.

Ọbọñ Emem

Mme ntiñ-nnim ikọ Isaiah ke abaña Christ itreke ye udi ikpọñ, edi emen aka iso tutu osim usen oro edikpede “ikpe mme ubuene esin ke edinen, onyuñ ebiere ikọ nte enende ọnọ suñ-suñ mbio isọñ: onyuñ amia isọñ ke eto inua esie, onyuñ owot mme idiok owo ke ibifik mkpọk inua esie” (Isaiah 11:4). Enam nnyin ineñere ifiok ke Ñwed Eriyarare ete ke ñkpọ emi kebet ndidi. “Enye onyuñ asaña ke edinen ido

ekpe ikpe onyũ añwana ekõ ... Edisõ ofut onyũ oto Enye ke inua ɔwõrõ, man Enye ada ekpeñe mme idut; Enye eyenyũ ada esañ ukwak akara mmõ” (Eriyarare 19:11-15). Ke ebekpo David owo kiet eyetie emi edisõnde “owuk enye ke ikpe ye ke edinen ido, ke emi ye ke nsinsi” (Isaiah 9:7). Ke ema ekewot mme idiõk owo ke ofut oro ɔwõrõde Enye ke inua (Eriyarare 19:15, 21). Ọbõ emem eyeda ukara odori ke afara esie ye eritõõ ukara edidiõ ke tõsin isua emem (Eriyarare 20:1-6), ye mmõ emi ekenyimedede ndisana ke uñwana. “Mbufo eyeda idara ewõõ, owo eyenyũ ada mbufo usuñ ke emem: ikpõ obot ye ñkpri eyebumere ekwõ ke iso mbufo, kpukpru eto akai eyenyũ ekwak ubõk” (Isaiah 55:12).

MME MBUME

1. Nso ikedi idiõõ emi Abasi ɔkõõde ke ndisõõ erifak Ikõt Esie?
2. Nso idi mme ndusuk enyĩ emi enõde Christ?
3. Isõñ Zebulun ye eke Naphtali ekedu ke mmõñ?
4. Ini ewe ke akwa uñwana akayama ɔnõ mmõ?
5. Ini ewe ke Jesus edisobo mme anam-idiõk ke ibifik inua Esie?
6. Ini ewe ke Jesus editie ke ebekpo David?
7. Nso idi mme ikõ ke Isaiah 53 emi abañade erifak?
8. Tiñ ndusuk ntõtuõõ ntiñ-nnim ikõ emi abañade mme ndutuhõ Christ, ye nte mmõ ekewõrõde esu?